

Opleidingsgids

Deze opleidingsgids is een initiatief van de commissie Professionele Ontwikkeling. Het is een overzicht van opleidingen gericht op griffiers en/of medewerkers op de griffie. Het overzicht wordt jaarlijks geupdated. De informatie op de website van de aanbieders is leidend. De meest recente update dateert van mei 2025.

Ontbreekt er een relevante opleiding? Meldt dit dan bij bestuursadviseur Ralph de Vries (ralph.devries@griffiers.nl).

Voor griffiers met een beperkt opleidingsbudget is een donatie mogelijk uit het scholingsfonds. Wil je daar gebruik van maken? Stuur dan een mail naar de voorzitter van de commissie Professionele Ontwikkeling Lammy Roest (l.roest@heerenveen.nl).

De opleidingen zijn als volgt gecategoriseerd:

Algemene opleidingen voor griffiers	1
Opleidingen voor de strategisch griffier	3
Leiderschapsvaardigheden	5
Adviesvaardigheden	8
Juridische kennis/vaardigheden	9
Politiek-bestuurlijke sensitiviteit	10
Overige thema's	11
Opleidingen voor medewerkers op de griffie	13
Voor de griffie als geheel	15

Opleidingen voor griffiers

Opleiding	Inhoud	Aanbieder	Tijdsduur	Investing
Startend griffier	13 lesdagen over de thema's: Het politiek-bestuurlijke samenspel; Juridische basis voor de griffiers; De griffier als professional; De griffier als manager van het politieke besluitvormingsproces; Juridische verdieping voor de griffie; samen werken aan resultaat	Bestuursacademie	13 dagen, 91 uur	€6.269,-

<u>De griffier in positie - ontwikkel je competenties</u>	4 daagse leergang over de thema's: Leer de theoretische kant en ontwikkel vaardigheden door te oefenen met een trainingsacteur in een veilige omgeving; Focus op de strategische onderdelen van het griffiers vak aan de hand van de competenties van de griffier; Oefen met het adviseren en opereren in de bestuurlijke driehoek en het presidium; Bespreek dilemma's bij het adviseren van raadsleden; Leer de fijne kneepjes als leidinggevende griffier en als onderdeel van een griffieteam; In deze intensieve training met begeleiding is er ruimte om ontvangen feedback meteen toe te passen.	Berghauser Pont	4 dagen, 20 uur	
<u>De griffier en het integriteitsvraagstuk</u>	Een 1-daagse cursus over de kernprincipes van bestuurlijke integriteit met inzicht in wet- en regelgeving rondom integriteitskwesties. De cursus geeft handvatten hoe te komen tot een moreel juiste afweging bij	Berghauser Pont	1 dag, 6 uur	€ 795,-

	integriteitskwesties, allemaal belicht vanuit de verschillende rollen van de griffier. Doelgroep: griffiers en plv., raadsadviseurs en commissiegriffiers			
--	--	--	--	--

Strategisch griffier

Opleiding	Inhoud	Aanbieder	Tijdsduur	Investering
<u>Leergang De Griffier als Strategisch Leider</u>	2 Masterclasses verdeeld over 4 lesdagen met de thema's: De griffier als Strateeg (griffier aan het roer; de griffier en eigen keuzen); Leiderschap in een Politieke Omgeving (politiek leiderschap; waar hebben we het over?; de invloed van maatschappelijke ontwikkelingen op politiek; krachten in publieke organisaties; de relatie tussen leiderschap, moreel kompas en (politiek) handelen; de invloed van communicatie en (social) media op de politieke omgeving; strategisch communiceren; weerstand in een politieke omgeving; visie op leiderschap in een politieke organisatie)	Bestuursacademie	8 dagen, 48 uur	€6.649,-
Leergang De Adaptieve Griffier	Een eigentijds professionaliseringstraject gericht op de ervaren en ambitieuze griffier die een visie heeft op de eigen rol en die verder wil ontwikkelen, uitdragen en uitvouwen. De leergang bestaat uit vijf modules verspreid over een half jaar.	Nederlands Instituut voor publiek leiderschap	6 dagen	€ 4.650,00

	Er is uitgebreid aandacht voor reflectie en intervisie.			
Masterclass Strategisch Leiderschap voor Griffiers	Maatwerkprogramma voor griffiers, plaatsvervangers en loco-griffiers. Coachingssessies met als doel een inspirerende, energieke griffier met zelfreflectie, die verbindend en faciliterend als leidinggevende het beste uit het team haalt. Het traject is maatwerk en in overleg vast te stellen.	Noordelijke Academie voor Openbaar Bestuur	Maatwerk	N.t.b.
De strategische griffier	7 colleges over de thema's: Boardroom Dynamics; Financiën; Dialogical Leadership; Bestuurskundige bijdrage / Team functioneren van de griffier; Coaching & Beïnvloeding; Profileren en positionering	Zijlstra Center, Vrije Universiteit Amsterdam,	7 dagen, 52,5 uur	€3.995,-
De Griffier van Morgen	Een 7-daagse training voor (commissie/plaatsvervangd) griffiers die hun strategische positionering en profileren willen onderzoeken en verder ontwikkelen. Het gaat onder andere over kritisch kijken naar het eigen handelen, functioneren en interveniëren. Door bewuster te zijn van de eigen positie en profiel komt er een stevig fundament voor verdere ontwikkeling en een impactvolle bijdrage aan de organisatieopgaven.	Universiteit voor Humanistiek Academie	7 dagen,	€3.495,-
Collegereeks Strategisch adviseren voor griffiers	4 colleges met de thema's: Wat is strategisch adviseren voor griffiers?; Sturing en beleid in een turbulente	Noordelijke Academie voor Openbaar Bestuur	5 dagen, 30 uur	€900,-

	maatschappelijke omgeving; Eén overheid: effectiviteit in een complexe bestuurlijke omgeving; Griffier als verandermanager; Integratiesessie: verder als strategisch adviserende professional.			
Strategisch beweging in gemeentelijke krachtenvelden (SGB)	9 seminars over de thema's: Strategisch en persoonlijk positie kiezen; Onderzoek van persoonlijk handelen, overtuigingen en drijfveren Andere onderdelen van de leergang zijn: reflectieopdrachten; leesgroep; tussentijds ontwikkelgesprek op de werkplek; praktijkopdracht bij (semi) publieke organisatie; twee 'professionele keukenbezoeken' bij een deelnemer en een professional in een ander werkveld	Publiek Domein	26 dagen, 150 uur	€14.950,-

Leiderschapsvaardigheden voor griffier

Opleiding	Inhoud	Aanbieder	Tijdsduur	Investering
Strategisch Leiderschap in het publiek domein	8 modules over de thema's: Persoonlijke waarde toevoegen in complexe beleids-, uitvoerings- en toezichtsnetwerken; Grip krijgen op de relatie tussen eigen persoon en leiderschapsopgaves Inclusief studiereis	Nederlandse School voor Openbaar Bestuur	17 dagen, 100 uur	€18.500,-
Opleiding excellent leiderschap	Opleiding over de thema's:	BMC <i>ook incompany</i>	3 dagen, 21 uur	€2.900,- excl. BTW

	Beoogde effecten van competenties en leiderschapsstijlen; Betere keuzes tav persoonlijk leidinggeven			
Leiderschap in het publieke domein	6 seminars met tussentijdse etappes en coaching: leiderschap in het publieke domein; mijn leiderschap in relatie tot mijn context; focus op de bedoeling en koers houden; innovatie en ondernemerschap; vitaliteit en wendbare organisaties; integraal leiderschap in het publieke domein	Publiek Domein	6 dagen, 24 uur	€6.750,-
Leergang Strategie en Leiderschap in het Openbaar bestuur	3 vierdaagse masterclasses over de thema's: Persoonlijk leiderschap; Strategie en beleid in een politieke omgeving; Leiderschap in een politieke omgeving	Bestuursacademie <i>ook incompany</i>	12 dagen, 72 uur	€9.979,-
Leergang Politiek Leiderschap	3 vierdaagse masterclasses over de thema's: Strategie en beleid in een politieke omgeving; Leiderschap in een politieke omgeving; Toezicht en governance	Bestuursacademie <i>ook incompany</i>	12 dagen, 72 uur	€9.979,-
Publiek leiderschap	6 tweedaagse modules met een tussenliggend avondprogramma, verspreid over 10 maanden met de volgende thema's: Ken uzelf; organisatie in context: regels en bedoelingen; Europese Unie: Kans en bedreiging (in Brussel); financieel leiderschap: meervoudige waardenafweging; interventiemanagement: verbeteren, vernieuwen en transformeren;	Vrije Universiteit Amsterdam, Zijlstra Center	12 dagen, 96 uur	€12.500,- (inclusief. kosten overnachtingen en catering)

	publiek leiderschap: handelen in complexiteit			
<u>Masterclass Leiderschap in een politieke omgeving</u>	4 masterclasses over de thema's: Politiek leiderschap; waar hebben we het over?; De invloed van maatschappelijke ontwikkelingen op politiek (leiderschap); Krachten in publieke organisaties; De relatie tussen leiderschap, moreel kompas en (politiek) handelen; Strategisch communiceren; Weerstand in een politieke omgeving; Visie op leiderschap in een politieke organisatie	Bestuursacademie	4 dagen, 28 uur	€3.589,-
<u>Bezielend leiderschap binnen de overheid</u>	2 masterclasses over de thema's: Bezieling en vertrouwen (Intrinsieke motivatie door bezieling; Creëren van vertrouwen en verbinding; Rituelen voor successen en bezieling; Voorwaarden scheppen voor vertrouwen en bezieling) Bezielend beïnvloeden (Medewerkers inspireren vanuit eigen kracht (empowerment); Regie pakken en houden op bezieling; Jouw team meenemen in de visie en koers)	Bestuursacademie	2 dagen, 14 uur	€1.499,-
<u>Leergang Public Leadership</u>	4 vierdaagse masterclasses over de thema's: Opdrachtgeverschap; Strategie en Beleid in een Politieke Omgeving; Leiderschap in een Politieke Omgeving;	Bestuursacademie	16 dagen, 96 uur	€12.650,-

	Publieke Sector als Netwerkorganisatie			
Basistraining leidinggeven	4 seminars over de thema's: Gestructureerd leidinggeven; Leidinggeven en motiveren; Praktische vaardigheden; Serious game	Bestuursacademie	4 dagen, 28 uur	€2.929,-
Leergang leiderschaps-communicatie	3 tweedaagse trainingen over de thema's: Debatteren voor professionals; Vakkundig voorzitten; Overtuigend onderhandelen; Zelfverzekerd presenteren	Nederlands Debatinstituut	6 dagen, 30 uur	€5.495,-
Persoonlijke leiderschap en communicatie: de kunst van effectief communiceren	Tweedaagse training over de thema's: Communicatiestijlen; Je dominante communicatiestijl; Afspraken maken en verwachtingen; Aanpassen van communicatie; Omgaan met weerstand	BMC	2 dagen met 4 uur zelfstudie	HBO+
Leidinggeven voor (plaatsvervangend) griffiers	Training over de thema's: Krachtenveld van de griffier; Verschillende stijlen van leidinggeven Wat is een team? Waar wil je met je griffie naar toe?	Berghauser Pont	2 dagen, 13 uren	€ 1.295,-

Adviesvaardigheden voor de griffier

Opleiding	Inhoud	Aanbieder	Tijdsduur	Investering
Adviseren in een politiek-bestuurlijke omgeving	Training over de thema's: Adviseren in beleidsprocessen; Adviseren en beeldvorming; Adviseren in beleidsnetwerken; Adviseren en je bestuurder	PBLQ <i>ook incompany</i>	4 dagen, 30 uur	€2.090,-

<u>Adviesvaardigheden, het fundament</u>	Leergang over de thema's: Ik als adviseur: uzelf positioneren, relatie(s) opbouwen, informatie ophalen; Ik & de klant: opdracht bepalen, contracteren, waarde leveren; Ik & het adviesvak: opdracht uitvoeren, onderhandelen en reputatie bouwen	Berenschot Academy	5 dagen, 35 uur	€3.940,-
<u>Adviesvaardigheden, de verdieping</u>	Leergang over de thema's: Persoonlijke talenten en overtuigingen als adviseur; Essentiele vaardigheden van een adviseur; Interactie met de opdrachtgever	Berenschot Academy	5 dagen, 35 uur	€3.940,-
<u>Strategisch adviseren in de publieke sector</u>	5 modules van 2 aaneengesloten dagen, met de thema's: Veranderende rol van de overheid; strategisch denken - praktisch handelen; Buiten en binnen met elkaar verbinden; Werken in uitdagend en complex politiek bestuurlijk krachtenveld; Dynamiek in (integrale) adviesprocessen; Het leiderschap van een adviseur; Vertrouwen op je morele kompas	Noordelijke Academie Openbaar Bestuur	10 dagen	€5.995,-

Juridische kennis / vaardigheden

Opleiding	Inhoud	Aanbieder	Tijdsduur	Investering
<u>AVG in de praktijk voor griffiers</u>	Een praktische cursus over de invloed van de AVG op de werkzaamheden van griffiers. O.a. over het verwerken van persoonsgegevens, hoe om te gaan met datalekken, relatie tussen de AVG, Woo en Gemeentewet.	Berghauser Pont	3 uur	€395,-

	Doelgroep: raadsgriffiers, adjunct-griffiers, raadsadviseurs en griffiemedewerkers			
Gemeenterecht basis en update	2 modules bestaande uit: Online e-cursus gemeenterecht (5 uur) Fysieke sessie update en verdieping gemeenterecht (1 dag)	Berghauser Pont	2, dagen 10 uur	€995,-
E-cursus gemeenterecht	Een online module van 6 lessen over de basis en systematiek van het gemeenterecht. De cursus is een mix van theorie, filmpjes, praktijkvoorbeelden en opdrachten. In eigen tempo te volgen. Doelgroep: griffie en gemeentjuristen	Berghauser Pont	5 uur	€ 449,-
De gemeenteraad en de omgevingswet	Avondcursus over de thema's: Consequenties van de Omgevingswet; Bevoegdheden en invloed van de raad; Rol van de raad bij ruimtelijke ordening; Rol griffier	Berghauser Pont	1 dag, 3 uur	Op aanvraag

Politiek-bestuurlijke sensitiviteit

Opleiding	Inhoud	Aanbieder	Tijdsduur	Investering
Politiek bestuurlijke gevoeligheid	4 seminars bestaande uit praktijkopdrachten op de werkplek, een kijkje in de keuken bij een andere deelnemer en individuele coaching: jouw rol opvatting als ambtenaar; de stijl van je bestuurder; samenstelling van het krachtenveld; rol van sociale media; timing en framing	Publiek Domein	6 dagen, 24 uur	€3.495,-

<u>Politiek bestuurlijke sensitiviteit</u>	Deze 2-daagse training geeft inzicht in het politiek-bestuurlijke krachtenveld van de eigen organisatie. Onderdeel van de training is leren hoe dit krachtenveld te beïnvloeden.	Berenschot Academy	2 dagen, 15 uur	€1.623,-
--	--	--------------------	-----------------	----------

Overige thema's

Opleiding	Inhoud	Aanbieder	Tijdsduur	Investing
<u>HBO Programma Coaching</u>	2 vierdaagse modules over de thema's: Persoonlijke groei en zelfinzicht; Coaching en begeleidingskunde	Bestuursacademie	8 dagen, 48 uur	€4.745,-
<u>Masterclass democratische vernieuwing</u>	Tweedaagse cursus over de thema's: Politieke ontwikkelingen en staatsrechtelijke kader: de werking van lokale democratie; Democratische vernieuwing in de praktijk	Noordelijke Academie Openbaar Bestuur	2 dagen, 6 uur	€650,-
<u>Overtuigend presenteren</u>	Tweedaagse training over de thema's: Non-verbale communicatie; De structuur van een toespraak; De pakkende opening; Overtuigen met het hart; Overtuigen door tastbaar te spreken; Storytelling; Framing en reframing; Urgentie als sleutel tot succes Omgaan met (kritische) vragen Een krachtig slot	Nederlands Debat Instituut	2 dagen	€1.495,- (+ persoonlijke coaching: € 2.590,-)
<u>Kernthema's beleid en bestuurskunde</u>	6 seminars over de thema's: De beleidscyclus; Bestuurlijke kaart van Nederland; Kenmerken van en risico's bij datagedreven beleid; Krachtenveldanalyse;	PBLQ ook incompany	6 dagen, 45 uur	€3.490,-

	Politiek-ambtelijke verhoudingen; Type bestuurders			
Planning en control op de griffie	Eéndaagse cursus over de thema's: P&C cyclus; Sturing en grip; Auditcommissie; Accountant	Berghauser Pont	5 uur	Op aanvraag
Positionering gemeenteraad: instrumenten en handvatten	Een interactieve cursus over het positioneren van de raad. De cursus zoomt in op de opgaven van de deelnemende griffiers en raadsadviseurs, welke mogelijkheden er zijn om daar werk van te maken en welke concrete acties kunnen volgen.	Berghauser Pont	1 dag, 6 uur	€ 795,-
Schrijfcoaching voor griffiers	Persoonlijke begeleiding voor griffiers en/of hun medewerkers bij het schrijven van memo's, mails, berichten aan de raad, enz. Praktijkgerichte begeleiding waarbij een schrijfcoach teksten analyseert en feedback en tips geeft. Gericht op het helder en duidelijk een boodschap overbrengen passend bij de doelgroep.	Noordelijke Academie voor Openbaar Bestuur	Maatwerk	Vanaf 1200 euro
De kunst van het managen zonder macht	Een 2-daagse training voor professionals die vanuit hun rol willen beïnvloeden zonder hiërarchische macht. Het gaat over effectief beïnvloeden en welke handvatten daarvoor zijn.	BMC	2 dagen, 14 uur	€1.475,-

Voor medewerkers op de griffie

Opleiding	Inhoud	Aanbieder	Tijdsduur	Investering
Raadsadviseur / Plaatsvervangend griffier	Leergang over de thema's: Planning en control op de griffie; Gemeenterecht in de griffiepraktijk; Adviseren en coaching; Participatie en innovatie op de griffie; Politiek en politieke besluitvorming Doelgroep: raadsadviseurs en plv. griffiers en startende griffiers. Ook geschikt voor hen die overwegen griffier te worden.	Berghauser Pont	7 dagen, 42 uur	€3.995,-
Commissiegriffier	Leergang over de thema's: Het krachtenveld rondom de griffie; Juridische basis voor de griffie; Planning en control voor de griffie; Het politiek bestuurlijk samenspel	Bestuursacademie	8 dagen, 63 uur	€4.915,-
Raadsadvies: een vak apart	Training voor raadsadviseurs over de thema's: Werking en inzet van raadsinstrumenten; Structuur in politieke vergaderingen; Goed voorzitterschap; Conceptueel denken vergroten; Adviesvaardigen Doelgroep: raadsadviseur, plv. griffier en commissiegriffier	Berghauser Pont	1 dag, 5 uur	HBO
Griffiemedewerker	Leergang over de thema's: Gemeentewet; Positie t.o.v. Den Haag en provincie; Planning en control cyclus;	Berghauser Pont	8 dagen, 48 uur	€3.995,-

	Instrumentenkoffer & Debat; Omgeving van de griffie; Rollenspel; Werkgeversrol raad; Vergadermodellen; Raadsverkiezingen; Overheids- en burgerparticipatie Doelgroep: griffiemedewerkers, ambtelijk secretaris rekenkamer, startende raadsadviseurs			
Griffiemedewerker	Leergang over de thema's: Gemeentewet; Gemeente en gemeenteraad; Planning-en-controlcyclus; Ondersteunen van de raad; Instrumenten van de raad; De raadsvergadering; Debatteren; De omgeving van de raad; Vergadermodellen	Bestuursacademie	8 dagen, 48 uur	€4.579,-
Cursus Rekenkamer- onderzoek	Cursus over de thema's: Opzetten en uitvoeren van rekenkameronderzoek; De methodisch-technische aspecten; Doorwerking van rekenkameronderzoek; Strategische meerwaarde Bruikbaarheid; Mogelijke effecten	Erasmus Universiteit Rotterdam i.s.m. NVR	5 dagen, 30 uur	€2250,-
Griffier en gemeenteraads- verkiezingen 2026	Cursus om griffiers en griffiemedewerkers goed op de verkiezingsperiode voor te bereiden. Alle stappen tot aan de benoeming van wethouders komt aan bod, vanuit het perspectief van de griffier.	Berghauser Pont	1 dagdeel, 3 uur	€ 395,-

Voor de griffie als geheel

Opleiding	Inhoud	Aanbieder	Tijdsduur	Investering
<u>Teamontwikkeltraject Van procesgriffie naar strategische griffie</u>	Een maatwerktraject met een aantal teamcoachsessies om als griffie samen na te denken over de uitdagingen waar het team voor geplaatst is, waar het team op inzet, hoe het samenwerkt en samen staat voor een professionele strategische griffie. Het traject is maatwerk en in overleg vast te stellen.	Noordelijke Academie voor Openbaar Bestuur	Maatwerk	N.t.b.